

Vår dato
23.08.2016

Vår referanse
16/00225-2

Saksbehandler
Solveig.E.Bru@mf.no

Deres referanse
16/4765

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Hørings svar - Forslag til nye reguleringer av tilskudd og egenbetaling for private høyskoler og fagskoler

MF takker for anledningen til å levere høringsuttalelse om Kunnskapsdepartementets forarbeide til justert lovregulering av tilskudd og egenbetaling ved private høyskoler og fagskoler. MF har behandlet høringsnotatet i styremøte 2. september, og har valgt å vektlegge de spørsmålsstillinger som er spesielt knyttet til de private høyskolene.

Felles lov har bidratt til større grad av likeverdighet hva gjelder akkreditering og anerkjennelse. Samtidig har erfaringer med en felles lov vist at det er behov for regler som motvirker feiltolkninger av det som er rammevilkårene for forvaltning av statlige tilskudd og studentenes egenbetaling.

Det er av overordnet betydning for MF at lovverk og forskrifter for private høyskoler både åpner opp for de private institusjonenes særpreg og autonomi, fremmer stor grad av likhet og likeverdighet mellom private og statlige institusjoner både når det gjelder forpliktelser, krav og muligheter, og samtidig regulerer virksomheten til private institusjoner på en slik måte at man unngår offentlig kritikk og mistenkeliggjøring av gruppen private høyskoler som sådan.

Når det gjelder lovproposisjonens omtale av private høyskoler, skjelnes det i høringsnotatet mellom private høyskoler som mottar tilskudd over statsbudsjettets kap. 260 og private høyskoler der studentene kan søke om lån i Lånekassen. Etter vår mening burde man tydeliggjøre forskjellen mellom de institusjonsakkrediterte høyskolene og vitenskapelige høyskolene og de private høyskoler som har et programakkreditert studietilbud. Det kommer heller ikke tydelig frem hvor stor forskjell det er mellom de ulike private høyskolene når det kommer til størrelsen på skolepenger og mer kommersiell innretning. For noen av de private institusjonene, deriblant MF, er store deler av høringsnotatet knapt relevant.

På den annen side etterlyser MF fortsatt en gjennomgang av finansieringsordningen, da Hægeland-rapporten (*Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill*) knapt kan sies å ha levert et substansielt bidrag til gjennomgang av statlig finansiering av private høyskoler.

1. Krav til organisasjonsform

MF støtter fortsatt forslaget om at private høyskoler bare skal kunne ha selskapsformene stiftelser og aksjeselskaper. Vi vil videre bemerke at institusjoner som endrer organisasjonsform som følge av denne prosessen, må få slippe å betale dokumentavgifter o.l., så sant endring av eierskap kun skyldes kravet om nytt organisasjonsnummer.

2. Krav til bruk i drift og utdelingsreguleringer

Lovproposisjonen har søkt å integrere tidligere § 7-1(2) i ny § 8-3. Det foreligger tre alternativer, som alle viderefører et utbytteforbud for alle private høyskoler som mottar statlig tilskudd, jf. § 8-3(3) nedenfor. Samtidig åpner to alternativer i høringsnotatet (alternativ 2 og 3) for at det kan tas utbytte i de private institusjonene som ikke mottar statlig tilskudd.

Etter MFs mening er heller ikke private høyskoler til for sine eiere, men for sine studenter (UH-loven § 7-1). Både statlig tilskudd og egenbetaling bør komme studentene til gode, og utbytteforbud bør fortsatt være hovedregelen.

Spørsmålet blir om de private høyskolene som ikke mottar statlig tilskudd skal gis et unntak fra hovedregelen. Departementet synes å foretrekke alternativ 2, som er et kompromiss mellom posisjonene i ekspertutvalget – som foreligger som alternativene 1 og 3:

(4) Private universiteter og høyskoler som ikke mottar statlig tilskudd, kan foreta utdeling av et rimelig årsresultat fra virksomheten. Utdeling av et positivt årsresultat kan ikke overstige en fastsatt prosent av samlet inntekter fra studentenes egenbetaling i driftsåret. Departementet gir forskrift om tillatt prosentsats.

Ideelt sett mener MF fortsatt at alt. 1 – med generelt utdelingsforbud – er å foretrekke. For MFs del handler det mest om private høyskolars offentlige *image*, og at enkle, forståelige regler og et klart, prinsipielt begrunnet utbytteforbud vil fungere best, og samtidig kunne motvirke etablering av kommersielle aktører innenfor høyere utdanning.

3. Verdioverføring ved avvikling

Departementets foreslår (kap. 11.4) at regulering av avvikling skal fastsettes i forskrift. I Ekspertgruppens forslag til lovbestemmelse i UH-loven (s. 64) heter det:

«Ved opphevelse av universiteter og høyskoler organisert som stiftelse, skal eventuelle eiendeler etter dekning av stiftelsens forpliktelser og stiftelseskapitalen, tilfalle departementet. Departementet kan frafalle sitt krav på tilbakebetaling til fordel for en annen akkreditert institusjon. Dersom virksomheten som akkreditert universitet eller høyskole opphører, gjelder [utdelingsforbudet og nærståendebestemmelsene mv] inntil departementet treffer vedtak om at plikten er opphørt. Departementet kan i forskrift fastsette vilkår for slikt vedtak.»

MF vil bemerke at vi allerede har foretatt endring i organisasjonsform fra «annen juridisk person» til stiftelse. Vi oppfatter at vedtektene for stiftelsen angir anvendelse av midlene dersom stiftelsen skulle opphøre. I MFs tilfelle er stiftelsens verdi knyttet til eierskap til MFs bygg i Gydasvei 4, som i sin helhet ble finansiert ved private gaver, før MF fikk statsstøtte. Det ville være urimelig om en slik formuesverdi skulle tilfalle departementet dersom stiftelsen Det teologiske menighetsfakultet skulle opphøre. MF har i sine vedtekter fastslått at «Dersom styret finner at det ikke lenger er mulig å forfølge stiftelsen Det teologiske menighetsfakultets formål, kan den oppløses ved to tredjedels flertall. Midlene skal i så fall tilfalle Den norske kirke og brukes til stiftelsens formål.»

4. Transaksjoner med nærstående

MF har ingen innvendinger til forslaget.

5. Styrets ansvar

MF har ingen innvendinger til ny § 8-1 (5). Vi har forståelse for forslaget til bestemmelse i sjettede ledd, selv om departementet synes å stille høyere krav til «systematiske kontrolltiltak» (internkontroll) for styret ved private høyskoler enn ved statlige.

6. Tilsyn

MF støtter forslaget, og er glad for at departementet har fulgt opp høringsinstansers (deriblant MFs) innspill i forbindelse med høringen til ekspertgruppens rapport. Vi er overbevist om at det er til beste for hele sektoren at tilsyn for de private høyskolene fortsatt ligger i departementet, og at kontakten mellom departementet og private høyskoler snarere styrkes enn svekkes.

7. Rapportering

MF har ingen innvendinger til forslaget.

8. Krav om økonomisk skille, inkl. regnskap og revisjon

MF har ingen innvendinger til forslaget.

9. Reaksjoner ved brudd på bestemmelsene

MF har ingen innvendinger til forslaget.

Med hilsen for
Det teologiske menighetsfakultet

Vidar L. Haanes
Rektor